

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrta leta 2 kron; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Razmere na Balkanu.

Kakor so listi zatrjevali že početkom letošnje spomladi, je letošnje gibanje v onih balkanskih pokrajinah, ki so še pod turškim gospodarstvom, mnogo resnejše, nego je bilo druga leta. Vsake spomladi smo z isto gotovostjo, kakor pričakujemo prihod lastavic, pričakovali tudi vesti o nemirih na Balkanu. Ali čim je minula pomlad, zmanjkale so tudi vesti o gibanju na Balkanu.

Letos pa se je to gibanje pojavilo mnogo intenzivnejše, nego prejšnje spomladi. Isto se je pozneje nekoliko poglobilo, a se sedaj zopet oživlja. Turčija se je sicer obvezala nasproti Avstriji in Rusiji da uvede potrebne reforme, ali njene obljube ostajajo vedno le obljube in se ne more mnogo zidati na nje.

Tudi, ako bi imela Turčija resno voljo uvesti potrebne reforme, jej nedostaja moči v to. Slovani v Macedoniji pa ne morejo več prenašati turškega jarma, a še manje pričakovati, da bi jih evropska diplomacija rešila bede, tista diplomacija, ki bi se sploh nikoli ne brigala, za Macedonijo in za reforme v turški državi, ako bi tamonjji Slovani mirno prenašali turške grozovitosti. Ali ker se diplomacija boji ustaje in njenih posledic, ki bi usodepolno vplivale na evropske mednarodne odnose, skuša prisiliti turško vlado, da uvede reforme in prepreči nastajanje na ta način.

Po Macedoniji je vse polno ustaških čet, katere podpira osrednji macedonski odbor v Sredcu, katerega duša je še vedno znani Boris Sarafov, najneustrajnejši borilec za neodvisnost macedonskih Slovanov. Turška vlada pa še podžiga nevoljo ljudsko s tem, da napada, tira v ječo in pobija ljudi, ki se ne morejo braniti. Vasi po Macedoniji so obljubene skoraj izključno še samo z izstradanimi starci, ženami in otroci, ker tiste moške, ki niso pobegnili z orožjem v rokah v gore, skoraj vse polove in jih spravljajo v ječe in v Malo Azijo.

Ker vlada nima sredstev, da bi v Macedoniji vzdrževala dovolj močno redarstvo, pošilja po vaseh vojaške čete, katere morajo prebivalci redarstva. Poleg tega pa izrablja turško prebivalstvo, kar ga je v deželi, ugodno priliko, da more nekažnjeno dajati duška svojemu sovraštvu do kristjanov, katere pobija in jim za žiga biše.

Kakor smo poročali že svoječasno, vlada splošno mnenje, da je povratek Borisa Sarafova v Sredce v zvezi s splošnim ustankom, ki se v kratkem nameruje uprizoriti v Macedoniji. Največje vesti pa poročajo, da ima bivši bolgarski polkovnik Jankov pod svojim poveljstvom 4000 macedonskih ustašev in je pred kratkim tudi premagal turške čete, katere so bile odpisane proti njemu, da ga obkrožijo.

Mogoče je sicer, da se diplomaciji posreči preprečiti, da se agitacija Sarafova ustavi ali morda je tudi, da bo Turčija hotela nasilno in okrutno zatreti vataško gibanje v Macedoniji in Albaniji in da izzove tako vse balkanske države. Ako bi pa te države nastopile z vojno proti Turčiji, izzvalo bi to seveda v kolobar vse one evropske velevalisti, katere imajo ali bočejo imeti na Balkanu svoje interese.

Angleška kolonijalna politika.

Neizmerno veliko sveta si je pridobila Angleška v vseh petih delih sveta. Bolj upravičeno kakor svoje dni Aleksander Veliki zamore reči Britanija, da v njeni državi solnce nikoli ne zatoné. Potoke človeške krvi je bilo treba, predno si je Angleška podvrgla ta ogromna ozemlja. To vidimo najbolje na burskih provincijah, ki so ravnokar morale priznati angleško-nadvlado.

Med vojno v Južni Afriki je morala Angleška pustiti v nemar vse druge državne skrbi. Tembolj pa se sedaj trudi, da popravi politično-gospodarske zaostanke. Značilno in za materino državo Anglijo škodljivo je to, da nima od vseh preobsežnih svojih kolonij prave gospodarske koristi. Jednotne države je namreč razcepljena, ker se vse kolonije pravzaprav samostojno upravljajo. Ta prekmorske države imajo svoje lastne določbe in lastno svojo vlado. Pod takimi razmerami je kolonijam pač lahko priznati angleško vrhovno oblast nad seboj.

Parlamenti v Kanadi, Švedlandiji, avstralskih državah nimajo z Angleško pravzaprav nobene druge zveze, kakor, da njihovo zunanjo politiko vodi državno ministrstvo v Londonu. To pa je za te politično slabo urejene države še celo prijetno. Le Indija je podrejena londonskemu ministrstvu ter se upravlja in obdačuje po volji v Londonu. Za ostale pokrajine pa mora angleška država prispevati večino stroškov, tako za armado in za mornarico. Da so avstralske oržave pripisale Angliji za južno afričansko bojišče nekaj tisoč mčž, to je bilo pač le bolj platično znamenje simpatije, kakor pa obveznost.

Kolonije se ne upravljajo samostojno, temuč pobirajo tudi na svojih mejah carino, ki se porablja deloma za državno blagajno, deloma pa so to tudi carine v samopobrambo.

Nekatere kolonije pač dovoljujejo Angleški gotove ugodnosti, druge kolonije pa postopajo z angleškim uvozom ravnokako kakor s tujem zemstvom.

To pa se godi le zaradi doslednosti, ker tudi Angleška ima le eden carinski tarif, dobro vedoč, da bi Nemčija, Avstro-Ogrska in Združene države Severne Amerike ne dopustile, da bi se Kanada, Avstralija itd. negovale v tem oziru bolj kakor katere država svetovnih velesil.

Angleški politiki so pač takoj od začetka spoznali, da je najboljša, ako je zveza med Anglijo in njenimi kolonijami le rahla, ker le na ta način ima poročstvo za zvestobo kolonij. Ako bi te svoje prekomorske naselbine silila, da dajajo vojake, gradijo vojne ladje in plačujejo davke, odrgale bi se takoj od Anglije.

Seveda niso take razmere Angliji ugodne, zaradi tega pa se deluje že leta in leta na to, da se ustvari državni parlament za vesoljno angleško državo. Taka naprava bi pa imela le tedaj pravi smisel, ako bi se za celo državo ustvarila nasilna carinska vez. Kolonije bi sicer lahko obdržale ravno tako kakor Anglija svoje posebne carine, toda posamezni deli države bi si morali priznati gotove prednosti med seboj, kakršni bi se odrekli ostalemu svetu. Na ta način bi prišlo angleško manufakturno blago cenejše v Kanado in Avstralijo, hito in živina in teh dežel po nižjih cenah na Angleško.

Del angleških kolonijalnih politikov je za ta korak. Vodja te ideje je angleški ministrski predsednik Chamberlain. Isti se prav nič ne boji zamere ostalih velesil, samo, da se mu le posreči državna carinska unija in državni parlament v Londonu. Zmernejši angleški državniki pa nočejo ničesar vedeti o tej nevarni poskušnji ter se sklicujejo na to, koliko krvi in denarja je stalo Anglijo, da si je ustanovila južnoafričansko državo, ki jo je hotela imeti Chamberlainova trmoglavost. Tudi angleški finančni minister Hicks-Beach svari pred takimi načrti ter je v zadnjem svojem govoru v parlamentu dokazoval, da je Chamberlainova ideja sicer utemeljena, toda velikanski denarni izdatki in prelita kri opominjajo k zmernosti. Finančni minister je imel za seboj večino kabineta. Njegovega mnenja pa je tudi kralj, ki noče ničesar slišati o prednostnih carinah napram kolonijam, ker bi to izzvalo zmešnjave z ostalimi državami v Evropi.

Za sedaj je potemtakem Chamberlain osamljen. Toda vseeno bo Anglija storila najbrže v kratkem korak za pospešitev državne ednote. Za časa kraljevega kronanja so se sešli v Londonu ministri vseh kolonij. Sestal se je nekaki zvezni svet, ki je postavil temelj trajni instituciji. To je vsekakor skromnejše in praktičnejše, kakor pa Chamberlainov načrt. Kakšne vrednosti je tak skupni ministrski svet, vidimo najbolje v Avstriji.

Pri tem je pač jasno, da so imeli angleški politiki v prvi vrsti burske pokrajine v mislih. Mir je sklenjen, obljubljena je Burom za poznejši čas tudi samonprava. A to je le obljubljeno, ako bodo razmere dopuščale. Ako pa se pridružijo starejše angleške pokrajine državni ednoti, se tudi glede burskih držav ne bodo mogle delati izjeme. In reklo se bo: razmere niso dopuščale samostojnosti. In industrijsko urejene burske pokrajine so v tem oziru za Anglijo važnejše, kot vse ostale kolonije. Saj tukaj je zemeljsko bogastvo doma, Angleška pa tudi ne bo zamudila, se čimprej odškodovati za ogromne vojne izdatke.

Celjske in štajarske novice.

(Porotno sodišče v Celju.) Za tretje porotno zasedanje v letu 1902 pri okrožnem sodišču v Celju je imenovan predsednikom porote R. pl. Wurmser, predsednik okrožnega sodišča in njegovimi namestniki O. pl. Fladung, deželno-sodni nadsvetnik in deželna sodna svetnika J. Raitter in L. Perko.

(Nemškutarska demonstracija.) V sredo dopoldne so šla celjska nemška društva z zastavami na kolodvor, katerim so se pridružili tudi občinski svetniki, z neizogibnim Rakuschem na čelu, da pozdravijo mimo se vozeče nemške pevce. Na kolodvoru so zapeli „Wacht am Rhein“ potem pa odšli. Z istim vlakom so se pripeljali tudi celjski nemški pevci iz Gradca. Ti so imeli takrat svoj slavnostni dan; skozi mesto jih je spremljala godba, za njo pa so šli pevci — večji del sami mestni pisarji, potem se je drvila družba, ob straneh so tulili psi, in slavnostni spreved je bil pri kraju. Navdušenost je bila velika; ti pisarji stražijo torej Reno, ali boljše rečeno Voglsjano. Hrabra „vahta“!

(Biserno sv. mašo) je pel danes pri Sv. Lenartu poleg Velike Nedelje župnik dr. g. Fran Toplak od Sv. Urbana nižje Ptuj.

(Promocija.) V Gradcu je bil dne 25. julija t. l. promoviran za doktorja pravnoslovja g. Blaž Lahovnik, c. kr. konceptni praktikant pri celovškem okrajnem glavarstvu.

(Učiteljske službe.) Na dvorazredni, v tretjem krajnem razredu se nahajajoči ljudski šoli pri Sv. Janezu na Vinski gori, je popolniti stalno ali začasno učiteljsko službo. Prošnje na krajni šolski svet. — Na enorazredni v tretjem krajnem razredu se nahajajoči ljudski šoli v Breznu je razpisana služba šolskega vodje. Prošnje do 31. avgusta na krajni šolski svet.

(20letnica šaleške čitalnice) je dobro uspela, da bi gotovo še veliko boljše, ko bi ne pregnalo slabo vreme občinstva s prijaznega vrta gospoda butelirja Rajsterja. Slavnost se je vršila v dvorani, ki je bila tako natlačeno polna, da mnogo udeležencev ni dobilo prostora in je moralo oditi v spodnje prostore. Častni član šaleške čitalnice gospod poslanec Ivan Vošnjak je v krasnem govoru opisal zgodovino tega vrlega društva, ki je vzbudilo v 20 letih svojega delovanja toliko narodne zavednosti, da je danes Šaleška dolina popolnoma slovenska. Nato so udarili tamburaši priljubljeno koračnico „Mladi vojaki“. Presenetili so občinstvo s svojo izurjenostjo in bili so odlikovani pri vsaki točki z burnim ploskanjem. Tudi pevski zbori, zlasti mešani zbori so se dobro obnesli in želi mnogo pohvale. Igra „Berite Domovino“ pa je navdušila vse navzoče, nad vsako pričakovanje. Po igri se je pričel ples. „Šaleška čitalnica“ lahko s ponosom gleda na svojo zgodovino, kajti pri včerajšnji slavnosti so se jasno pokazali uspehi njenega 20letnega delovanja. Le tako naprej!

(Kopališče.) V cesar Franc Jožefovo kopališče na Laškem je do 27. m. m. došlo 184 strank s 483 osebami.

(Otvoritev planinske koče.) V četrtek dne 21. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne bode otvoritev planinske koče na Lisci (947 m) nad Razborcem v Laškem okraju. Na Lisco je od Zida nega mosta ali pa od Sevnice tri ure hoda. Lisco slovi že od nekdaj po izredno krasnem razgledu. Spored slavnosti pričbimo po neje. K obilni udeležbi vabi „Slov. planin. društvo“.

(Ljudski shod v Šmarju pri Jelšah) zvršil se je sijajno. Nad 1000 udeležnikov je poslušalo pazno govornike in jim navdušeno pritrdilo. Sklenile so se resolucije in izrekla državnemu poslancu dr. M. Ploju zahvala in zaupanje. Obširno prečilo pričakujemo.

(Ogenj.) Dne 20. julija t. l. je začelo goreti, po domače pri Grozi v Rečici v Sav. dolini. Zgorel je samo živinski hlev. Ogenj je zanel na hudobna roka; sumljivega požigalca so zaprli.

(Konkurz.) J. Farsky v Slov. Gradcu, izdelovalec upognjenih stolov in trgevec je prišel v konkurz.

(Prostovoljno gasilno društvo v Sevnici) priredi dne 10. avgusta 1902 veliko slavnost. Pri slavnosti sodeluje godba rudarske družbe iz Trbovelj. Vstopnina k popoldanski veselici 40 v. za osebo. — Otroci pod 10 leti so vstopnine prosti. K prav obilni udeležbi najvljudneje vabi vse prijatelje in zavetnike požarne brambe slavnostni odbor. Ker je čisti dobiček določen za nakup potrebnih gasilnih priprav, se preplačila hvaležno sprejemajo.

(Iz Poličan.) Dne 31. m. m. se je v Beligrabi pri Poličanah našlo truplo abiturijenta Ivan Hitera. Blizu trupla, ki je ležalo pod vi soko apneni skalo, je ležala knjiga, „Kletev Nezvestobe“. Ali je bil vzrok smrti samomor, nesreča ali hudodelstvo, se še ne ve.

(K uboju g. kaplana Mikliča.) Občine župnije makolske in sicer Stopno, Sv. Ana, Dešno, Jelovec, Pečke in Štatenberg so po svojih predstojništvih podpisale in objavile izjavo: 1. da obžalujejo zločin, ki se je zgodilo v makolski župniji s tem, da so nekateri prežarji brez pouda ubili g. kaplana Mikliča; 2. da izrekajo sožalje rodbini pokojnega g. kaplana; 3. da so pokojnika ves čas, kar je služboval v Makolah, iskreno spoštovali; 4. da imajo v svoje duhovne popolno in neomejeno zaupanje in končno, 5. da odklanjajo za gori navedeno hudodelstvo vsako

odgovornost, ker so je učinili nehujskani posamezniki — Tudi mi obžalujemo, da je „Štajerčev“ seme poglajlo take sadove in zvrčamo vso odgovornost na one, ki v „Štajerčev“ hujskajo zoper vse, kar je slovenskega. Morda bo državno pravništvo bolj pazilo na „Štajerčeve“ hujskarije. Saj je spravilo enkrat nek slovenski list pred porotnike, ker je ptujske nemškutarje nekoliko okrcal.

(Nov železniški tir.) Iz Konjic v Zreče bo južna železnica zgradila ozkotirno progo do svojega premogovnika v Zrečah. Dne 4. 5. in 6. m. vrši se razlaseitev dotičnega sveta po katastrofalnih občinah Konjica, Skalice, Radanaves, Zreče.

(V Slov. Bistrici) priredi čitalnica dne 17. avgusta t. l. vrtno veselico z gledališko predstavo, s petjem in tamburanjem. Čisti dohodek je namenjen „Dijaškemu domu“ v Celju.

(Velika nesreča.) Občeznani posestnik iz Moškanje nižje Ptuj, A. Pukšič je peljal težko obložen voz živega apna na Zavrč. Kar se na mostiču pri dravskem brodu stera mostnica, voz se nagne in pritisne tako nesrečno Pukšiča obster, da mu zdrobi prsa in bil je takoj mrtev.

(Stekel pes.) Na Hajdini pri Ptuj je ugriznil stekel pes mladeniča F. Matičarja in sicer ravno v vrat.

(Trtna uš.) V Sovjaku pri Sv. Jurju na Ščavnici so se pokazala znamenja trtne uši.

(Slov. fer. akad. društvo „Bodočnost“) priredi dne 10. avg. 1902 pri Malinedelji veselico s poučnim predavanjem iz gospodarske stroke, z igrami „Gluh mora biti“ in „Šolski nadzornik“ ter z raznimi pevskimi točkami. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Ljudsko predavanje) je priredilo slovensko akad. fer. društvo „Bodočnost“ dne 27. julija t. l. pri Sv. Križu na Murskem polju. Ob precejšnji udeležbi je govoril stud. med. Velkoslav Spindler o „slovenskih šolskih razmerah na Spodnjem Štajarskem“.

(Mariborski sodišči) okrožno in okrajno sta se preselili v novo sodiščno poslopje ter se ondi vrši že vse uradovanje.

(Razpis službe.) Na državni gimnaziji v Mariboru je popolniti učiteljsko mesto za klasično filologijo. Prošnje je poslati do 20. t. m. na deželni šolski svet.

(Velikanski požar pri Mariboru.) V Potovanju pri Mariboru je v sredo uničil ogenj 21 hiš, skupaj 32 poslopij, mnogo živine in žita. Vsa krma je pogorela. Oba sinčka posestnika Singosta, ki sta zaneli ogenj igrajoč se z žveplenkami, so mrtva potegnili iz ognja. Požarne brambe so neumorno delovale šest ur, a brez uspeha.

(V Muro je padel) gostilničar Fr. Klein iz Račje vasi. Stal je na bregu s konjem in vozom, ko se je približal splav. Konj je poskočil na stran in padel z gospodarjem in vozom v Muro. Gospodarja so rešili, konj pa je utonil.

(Deželni stroški za učence.) Po statističnem izkazu, ki ga je predložil štajarski deželni odbor, je veljal deželo vsak učenec na gimnaziji v Ptuj 252 kron, na sadjerejski in vino rejski šoli v Mariboru 926 kron, na meščanski šoli v Celju pa 196 kron.

(Nemške šole na Spodnjem Štajarskem.) Nemci so začeli sedaj agitacijo, ki meri na to, da se nemške šole na Spod. Štajarskem postavijo pod nadzorstva popolnoma nemškega okrajnega šolskega sveta ter tako oproste vsakega upliva okrajnih odborov, v katerih imajo Slovenci večino. Ker se Nemcem ni posrečilo, odpraviti okrajne odbore, hočejo jim sedaj vzeti vsak upliv na nemško šolstvo. Kot načelo proglasa, da naj imajo v nemškem šolstvu odločevati samo nemške šolske oblasti. Po naši sodbi bi se dalo glede tega vprašanja prav lahko doseči sporazumljenje. Nemci naj le pripoznajo, da to, kar velja za nas, velja tudi za Slovence. Nemci naj priznajo, da imajo o slovenskem šolstvu odločevati samo slovenske šolske oblasti, naj pomagajo, da se za Slovence ustanovi poseben slovenski deželni šolski svet in razpor bo hipoma poravnal.

(Podlost graških Nemcev.) Da so graški Nemci Ljubljani skrajno sovražni, je že dobro

znano. Pri pevskih slavnosti so nalagali svoje daljne tovariše iz Bavarskega, da se v Ljubljani ne smejo prosto gibati; ako to store jih bodo Ljubljanci obmetali z jajci, ki so jih že zato nakupili. Ko so navedenci prišli na ljubljanski kolodvor, je bilo prvo vprašanje, ako smejo po mestu. Seveda so jih na kolodvoru smeje vpraševali, zakaj da ne bi smeli iti. Nato so začeli Bavarci začudeni praviti, kako so jim grozili v Gradcu. Istotako so vpraševali po restavracijah, če bi se jim ničesar ne zgodilo, ako kako zapoje. No, prepričali so se, da Slovenci graške in celjske Nemce v omiki in dostojnosti daleč nadkri-ljujejo.

(Pevska slavnost v Gradcu.) Nemški listi raznašajo vesti o tej slavnosti, kakor da bila ta slavnost nekaj čisto izvanrednega — da je bilo tamkaj zastopano vse nemštvo, kar ga sploh „leze ino grede“ po celem svetu. Nastopilo je baje 11.000 pevcev iz cele Nemčije in vse Avstrije, da sta prišla tja celo dva Amerikanca. — Ta slavnost je bila največja vsenemška slavnost, kar jih je sploh kedaj bilo in ni ga baje naroda na svetu, kateri bi se mogel na ta način pokazati pred javnostjo. Res je, da je bila to vsenemška slavnost, ali veliko manj po bistvu, kakor po kričanju po vsenemških časnikih. Če se pa pomisli, da je celega nemškega naroda 75.000.000, nikakor ne moremo reči, da se je pokazalo pri tej slavnosti nemštvo organizovano bolj, kakor pri drugih narodih. Čehov je komaj 7.000.000, torej le ena desetina vseh Nemcev in kdor je videl 14.000 sokolov na lanskem IV. vsesokolskem shodu, v rudečih srajcah in s sokolskim peresom v Pragi, mora pač reči, da imajo Nemci še mnogo, mnogo dela, predno dosepejo do take, po najstrožjih zakonih disciplinirane organizacije, Čehi pa delajo tiho, s prav slovansko ljubeznijo in neumorno vztrajnostjo, dočim Nemci vpijejo ter se ponašajo s surovostjo. Sicer pa naj imajo Nemci slavnosti kolikor jih hočejo, naj pišejo nemški časniki „Deutschland in Graz“ ali „Ganz Deutschland war vereint“, „Die Ostmark, Südmärk und der deutsche Westen“! nas to malo skrbi; tu naj se avstrijska vlada sama čuva. Samo eno je treba v tem slučaju povdarjati; ne povešajmo glav ampak glejmo na še višje vzore, katere najdemo celo med samimi Slovenci ter ravnajmo se po njih! Če smo še tako mali, — če hočemo, smo veliki — če hočemo, imamo tudi mi 11.000 pevcev.

Slovesna petdesetletnica

blagoslovljenega delovanja č. gg. misijonarjev-lazaristov pri sv. Jožefu poleg Celja.

(1852—1902).

Kakó veličastno tik Celja kraljuješ,
Ti svetega Jožefa cerkev krasna!
Kdorkoli te vidi na hribu zelenem,
Radostno je ginjen v globirah src.
Pozdravljaš Savinjo, solčavske vrhe,
Poljane najlepše in vinske gore!

Let petdeset letos je rodnih minilo,
Kar v časti posebni te ljudstvo ima:
Da romarjev vnetih krdelo z veseljem
Od blizu in daleč se k tebi poda.
Ah, v tebi moliti si vsakdo želi,
Ko tebe zagleda, se milo solzi!

Let petdeset letos je rodnih minilo,
Kar Slomšek goreči, priljubljeni knez,
Pred tvojim oltarjem duhovnikov vnetih
Cerkveno upeljal prelepo je vez:
Duhovnikov družbo, ki z vsemi močmi
Za vero krščansko se trudno potí.

O cerkev ti bela na hribu zelenem,
Povej nam, kaj videla v času si tem?
O koliko dušnih dobrot si delila
Po milosti božji različnim ljudem?
Ni bil neizmeren pri tebi li vir
Za čistost vesti in za notranji mir?

Tišči so grešnikov k tebi hiteli,
Obloženi grozno s prokletstvom src;
Kot Kajn so umikali božji se jez
Boječ se s trepetom obsodbe neb.
A skesani v tebi, s solzami v očeh,
Očiščeni bili so madežev vseh.

Kdo stariše štal bi, kr v tebi iskali
Ter — našli so v žalostnih dnevih pomoči
In koliko vernih otrok je pač v tebi
Ljubezni nebeška v nemal čut vroči!
Nad tabo se mavrica svitla blišči
V znamenje, da Bog tu dobrote deli.

Ni čudo, da ljudstvo tako te spoštuje,
Z zaupanjem srčnim na tebe vsi zró;
Saj sveti je Jožef tvoj varuh mogočni,
Ki čuva preskrbno nad cerkvijo vso.
Kdor v tebe zateče se, k Njemu hiti
In Njega on v tebi pred vsemi časti.

Rednik Ti Gospodov, Ti ženin Marijin,
Ti svete družine častit poglavar,
Kot njo si nekda varoval in podpiral,
Ostani tak svojim častilcem vsikdar!
Le varuj njih dušo, blagruj njih teló,
In vodi jih varno v presrečno nebó!

Let petdeset letos je rodni minilo,
Kar ljudstvo te v cerkvi tej vneto časti,
Na Tvoje priprošnje nebo naj mogočno
Še v daljnji bodočnosti milost rosi!
Te petdesetletnice prve spomin —
Najlepši bo dar iz neba visočin.

A v vidno znamenje slovesnosti lepe,
Presvitli škof Mihael! kipa nam dva
Ovenčajte milo: Zaščitnika cerkve
In Matere naše, Kraljice nebá;
Naj pozni rodovi v njih vneto časté,
Kar nam sedaj vnema in vžiga srcé!

Prof. dr. A. Medved.

Druge slovenske novice.

(Trgovska šola v Ljubljani) je končala letošnje šolsko leto. Vseh učencev je bilo 271. Po narodnosti je bilo 134 Slovencev, 45 Hrvatov, 43 Nemcev, trije Grki ter eden Čeh in eden Francoz. Učni zbor pod ravnateljstvom gospoda A. Mahra je štel 16 oseb.

(Nesreča.) V sredo je pri gradnji kozolca v Šmartnem ob Savi pri Ljubljani tesarski pomočnik F. Marn padel s kozolca na tla, za njim je priletel ravno nanj nek tram, ki ga je tako poškodoval, da je ponesrečenec umrl.

(Nagla smrt.) Ponesrečil se je dne 24. julija t. l. gostilničar F. Fojkar iz Stare Loke na Gorenjskem. Ponoči je padel po stopnicah ter si pretresel možgane. Čez par dni je umrl.

(Nesreča.) 29 let stari J. Kastner iz Bavarskega je padel v sredo pri St. Petru na Notranjskem z vlaka in si razbil črepinjo. Umrl je še tisti večer. Udeležil se je pevske slavnosti v Gradcu in se z drugimi izletniki peljal v Trst.

(Strela ubila tri osebe.) Z Vipavskega poročajo, da je pri Kamnjah v varstvu neke stene vedrilo pet ljudi v ponedeljek, ko je divjala nevihta. Strela pa je udarila v nje ter ubila tri: 45 letnega Franca Vodopivca iz Kamenj in dve dekleti Bajsevo in Zvonikovo, stari 16, oziroma 21 let.

(Strela je udarila) dne 16. julija t. l. v skedenj M. Pikla v Žabici na Koroškem. Skedenj z vso krmo in orodjem je pogorel. Škode je 7000 kron.

(Toča ubila.) V Škocjanu pri Trziču na Primorskem je dohitela toča v ponedeljek na njivah nekega 28 letnega mladeniča, kateremu je prizadela v glavi toliko bolečin, da je drugo jutro umrl. Neki starejši človek pa leži bolan v postelji, ker ga je toča tako poškodovala.

(Novi „Narodni dom“.) Pri Sv. Ivanu pri Trstu so postavili minoli teden, temeljni kamen „Narodnemu domu“. Postavi ga konzumno društvo; v njem bo središče vsega narodnega življenja pri Sv. Ivanu. Na pomoč so priskočili Tržaška hranilnica in posojilnica in rodoljubi.

(Nove železnice.) V kratkem se otvorijo sledeče nove železniške proge. Trst Opčine tekom tega meseca; Buje Poreč 15. oktobra 1902; Gorica Ajdovščina 1. septembra 1902 in Spljet Sinj dne 1. septembra 1902.

(Novo ferijalno društvo.) Ustanovni občni zbor akad. fer. društva „Adrija“ bo v Gorici dne 9. avgusta t. l. ob pol devetih dopoldne v dvorani goriške čitalnice s sledečim dnevnim redom:
1. Pozdrav predsednika pripravljalnega odbora.
2. Poročilo pripravljalnega odbora. 3. Vpisovanje

članov. 4. Volitev a) predsednika, b) štirih odbornikov in dveh namestnikov, c) dveh preglednikov. 5. S'učajnosti. — Gostje dobrodošli!

(Vaje c. kr. mornarice.) Velikih vaj vojne mornarice se udeleži tudi cesar. Isti pride dne 31. avgusta t. l. v Trst. Od 1. do 3. septembra se bodo vršile vojaške vaje na zapadni obali adrijskega morja.

(Toča.) V Trstu in v okolici je 28. julija t. l. razsajal hud vihar; padala je toča in pobila večidel vse poljske pridelke. Toča je šla dvakrat, vsakokrat po četrh ure. Umevno je, da je škoda, ki jo je povzročila, velikanska.

(Štrajk.) Tržaški kavarnarski uslužbenci štrajkajo; to se pa v kavarnah ne pozna mnogo, ker so štrajkujoči nadomeščeni z drugim osebjem.

(35 letnica.) „Narodna čitalnica“ v Kanalu na Goriškem praznuje letos 35 letnico svojega obstoja. Odbor čitalnice je sklenil, da se proslavi ta praznik s posebnim sijajem. Slavlje se bo slavilo dne 7. septembra 1902.

Dopisi.

Spodnja Polskava. Z veseljem je narod njaku opazovati, kako živahno narodno gibanje se je začelo po krasnih vaseh ob zapadnem robu ptujskega polja, na vznožju zelenega vinorodnega Pohorja. Cela desetletja so bili skoro vsi občinski zastopi naših krajev v rokah nemškutarjev, po večini od bogvekod privandranih nemških kramarjev in njihovih pokornih podreptnikov. Ti nemškutarji so se že tako zagrizli v naše na rodno telo, da sedaj vpijejo o krivici, ko se začne zavedati naš slovenski kmet svojih pravic in jih tirja z vso silo. Boji, ki jih v teh krajih bije slovenski kmet s svojimi sovražniki, so veliko hujši, kakor jih zamore opisati slabotno pero.

V Framu so že pred par leti z nemškutarji obračunali, ali, kakor bi se nekdo izrazil, dosegli „spravo“; na Zgornji Polskavi so nemškutarji pogoreli letos o Veliki noči; sicer se ni miru in znani obzirnosti in naklonjenosti naše politične oblasti napram „ponižnim zahtevam“ posilnimcev je pripisovati, da slovenski župan še danes ni potrjen.

Najdalje traja seveda boj proti nemškutarski zaslepljenosti na Spodnji Polskavi. Pa tudi tu se je začel zrak čistiti in kakor kažejo znamenja zadnjih let, ne bo trajalo več dolgo, da se bodo tudi iz te vasi pometle prešerne nemškutarske in socijalno-demokratske smeti. Sicer pa so si sami nadelali pot, po kateri bodo pognani. S svojim gospodarstvom v občini so prišli pri kmet skih slojih ob ves kredit, kajti če se na sklep odbora občine v vasi podirajo trdni mostovi in se za drag denar stavijo novi, veliko slabši in ožji; nadalje če se s svetilnicami preganja tema po vasi namesto tam, kjer je od teme vse črno (saj veste kje!), če občinski odbor protestira proti konfiskaciji frankfurtarske cunje na majevem drevesu in s tem slovesno odobrava neumen čin pijanih fantalinov, so to jasni dokazi, da ni odboru prva skrb blagor občanov, pač pa samo nečuvno izzivanje tistih, katerim ne more iti v glavo, da bi plesali tako, kakor jim žvižga „najpametnejši mož“, Groga Hlapčič, in njegov adjutant znani „rudeči čevljarček“.

Zares nad vsa pričakovanja sijajen je bil nastop slovenskih kmetov vaščanov pri zadnjih občinskih volitvah. Bil je to izraz odpora, kakor ga nemškutarji niso nikdar pričakovali in kateri jih je popolnoma poparil.

Pred tremi leti so se bahali, kakor da je ni več moči, ki bi jih mogla pregnati iz zastopa. Sedaj, komaj čez tri leta, morali so pa že na svojo jezo in sramoto gledati, kako pri dosedaj pri nas nepoznani udeležbi volitve odločujejo le še kaki trije glasovi. Zato tista divja agitacija že celi mesec pred volitvami, dočim kmetje v vasi o volitvah do zadnjih dni dostizalo vedeli še niso.

Dobro vedo, da bi med kmetaki ljudstvom ne opravili ničesar ali pa je k večjemu opozorili, da je „sad zrel“, so se kmetov domače občine pridno izgibali pač pa se zaleteli z vso silo na Pragarsko, da naj nemški uradniki in kondukterji ter privandranikramarji in kramarji rešijo njihovo potapljanje se ladjo. Prišlo je res teh „kmetakih prijateljev“ cela vrsta, a najmanj polovica teh

do takrat Polskave še niti na nedeljskih sprehodih ni videla. Pa to še ni zadostovalo. Zato so poslali svojega največjega zaupnika Samasturja celo v več ur oddaljene vasi na dravakem polju, da ondi s pivom in lažmi preslepi par nevednih poljancev. Cele noči se je popivalo v tujih vaseh na stroške tega Samasturja.

Ko pa se je še vkljub vsej agitaciji videlo, da propadejo, prišla jim je na pomoč volilna komisija, koje postopanje je bilo nad vse pristransko in nezakonito. Sicer pa se bo še o tej volilni komisiji in njenem postopanju govorilo na višjem mestu.

A vse to ni moglo nemškutarjev rešiti pred porazom. V tretjem in drugem volilnem razredu smo sicer podlegli, pa tudi pričakovali nismo, da bi prodrli s slovenskimi kandidati. V prvem razredu pa so voljeni značajni in vplivni slovenski možje, ki bodo kaj neprijetna kuratela nemškutarski in rudeči gardi.

Kakor rečeno, nikdar se nismo nadejali takih uspehov, kakršne smo dosegli pri teh volitvah. Zato pa vstrajno po tej poti naprej, da bo kmet na svoji zemlji svoj gospod!

Mi vstajamo in vas je strah!...

Politični pregled.

(Körberjevo spravljenje.) Ministrski predsednik Körber dela na vseh koncih in krajih sprave. Sprava med Italijani in Nemci mu je posebno pri srcu, ker bi rad imel v parlamentu Italijane na strani Nemcev, da mu glasujejo za nagodbo. V ta namen je spravil pred tirolski deželni zbor načrt o avtonomiji Trentina. Poskus se mu sicer ni posrečil, a le zato ne, ker hočejo Italijani, da naj se Fassa-dolina gospodarski zveže s Tridentom — to se pravi, naj se od Tridenta napravi železnica v to dolino, med tem, ko hočejo Nemci, naj se ta dolina gospodarski zveže z nemškim delom dežele, naj se zida železnica od Bolcana v Fassa-dolino. Körber menda ustreže obema strankama in zgradi obe ti železnici. Na Češkem poskuša Körber pridobiti Čeha za spravo z Nemci. Gre se mu za to, da bi Čehi ne delali Nemcem obstrukcije. Körber hoče, naj se pri spravni pogajanjih vzemo samo nekatera vprašanja češko-nemškega razpora v pretres, in naj Čehi s koncesijami plačajo Nemcem privoljenje, da se zopet uvede češki notranji uradni jezik. Čehi nočejo o tem ničesar slišati. Tudi na Štajarskem je Körber dosegel malo spravo. Listi trde, da se je potem sporazumljenja dosegla rešitev celjskega vprašanja in namigavajo, da se celjska utrakvistična nižja gimnazija premesti iz mesta, a le v predmestje ter spopolni v popolno gimnazijo.

(Upravna plač diurnistom.) „Wiener Zeitung“ je objavila naredbo skupnega ministrstva, ki uravnava plače diurnistom. V državni službi je okoli 12700 diurnistov. Od teh jih okoli 7000 dobi gotove mesečne plače. Vlada pa pripravlja uravnavo plač tudi za davčne izterjevalce, katerih je okoli 800, in za razne pomožne služabnike. Število vseh, katerim bodo v kratkem plače zboljšane, znaša 30.000 oseb.

(Volitve v češki deželni odbor.) V četrtek se je v češkem dež. zboru izvršila volitev dež. odborikov, ki je povzročila precejšen boj pri volitvi zastopnikov iz cele zbornice. Obe veleposestniške skupini sta z ozirom na neednost med nemškimi strankami prepustili svojim članom popolno prosto roko. Kljub temu sta bila v skupini veleposestva zopet izvoljena dr. Pražak in grof Schönborn. Iz skupine mest in trgov sta prodrli dosedanja mladočeška člana Herold in Skarda, v kmečki kuriji pa dosedanja član Mladočeh Adamek ter mesto Grega Štregar Zdrasky. Nemškim strankam so prepustili kot navadno oba mandata iz cele zbornice. Izvoljena sta bila Eppinger in dr. Werunsky. Po zavržitvi te važne točke dnevnega reda je bilo zasedanje češkega deželnega odbora odloženo.

(Položaj v Franciji.) Francoska vlada je baje izjavila, da bodo kongregacije smele svoje zaprte šole spremeniti v dohodne zavode in da se redovniki in redovnice povrnejo nazaj. Z raznih krajev, zlasti iz Bretagne se poroča o silnem razburjenju ljudstva proti razpustu kongregacij in o naraščajočem ogorčenju proti vladi.

Na več krajih je bilo razburjenje toliko, da je moralo posredovati vojaštvo.

(**Rusija**) Ruska vlada dela z nervozno na glico na pomnoževanju vojnega brodograja. Ravno kar je iz prve ladjedelnice odplula prva ruska vojna ladja, ki je v vseh svojih delih zgrajena na Ruskem. Nadalje priplujeta te dni v Kronstadt dve drugi novi ruski vojni ladji, zgrajeni v Havru na Francoskem. V kratkem pa se spusti v morje še dve oklopnici in nekaj manjših ladij. — Ima li to izredno pomnoževanje kak poseben pomen?

(**Po vojni v Južni Afriki**) Angleži so začeli uvidevati, da vendar ne gre na vrata nos oslepariti Bure za njih svobodo in pravico, ker si znajo s tem nakopati novo vojno, v kateri gotovo izgube. Izmislijo so si torej miro ljubnejsko taktiko. Naglašajo, da se ne sme siliti Bure prisesti udanost angleškemu kralju, ker je treba upoštevati njih žalost nad izgubo samostojnosti enako kakor pri vseh takih narodnostih. Bolje je, da se Bure pridobi z dobrohotnostjo in da se Anglija ne pokaže nasproti Burov tako, kakor Nemčija proti Poljakom. V zbornici je te dni celo Chamberlain imel dolg govor v prilog Burov. Med drugim je posebno svaril vlado, da naj ne skuša z angleškimi naseljenci iztisniti Burov iz Južne Afrike, marveč, da jim da tako deželno upravo, da se bodo mogli popolnoma svobodno gibati kot narod. — Kdo ve, ali bodo Buri verjeli tem medenim besedam v Londonu?

Razne stvari.

(**Vseslovanska umetniško-industrijska razstava**) Leta 1904 priredi slovansko dobrodelno društvo v Petrogradu umetniško-industrijsko razstavo pod protektoratom velikega kneza Aleksandra Mihajloviča. Ta razstava ima nuditi vsem slovanskim narodom priliko, da razstavijo vse, kar ima dati jasno sliko o njihovem sedanjem položaju in gospodarskem stanju. Ta razstava ima podati v kolikor je mogoče popolno sliko slovanskih dežel, da pokaže njihovo industrijo, obrt in umetnost; od ruskih predmetov se bodo razstavili samo oni, ki imajo poseben pomen za ostale Slovane.

(**Najstarejša železniška lokomotiva**) katera je bila napravljena leta 1822 za neke rudnike na Angleškem, doslužila je, ter jo bodo za spomin postavili v muzej. Ista lokomotiva je v porabi tri leta poprej kakor so se odprle javne železniške proge. Osemdeset let je vlekla neprestano veliko teže dan za dnem ter je postala nespo sobna še le med tem ko se je marsikatera novejša že obrabila.

Loterijske številke.

Gradec, dne 2. avgusta 1902: 28, 18, 21, 72, 15
Dunaj 28, 45, 50, 35, 67.

Mala dobroidočna trgovina

mešanega blaga, ležeča na državni cesti v premožnem kmečkem kraju, je radi boleznj po nizki ceni za oddati. Ponudbe pod „**Trgovina št. 9**“ na upravništvo (318) 2-2 „Domovine“ v Celju.

Ženitna ponudba.

Mlad mož, ki ima nad 4000 kron v gotovem denarju, se želi oženiti na kakšno posestvo ali gostilno.

Le resna ponudba naj se pošilja pod „**M. A. 200**“, pošte restanta v Zalcu pri Celju. (313) 2-2

Blag gosp.
Piccoli,

lekarstva.
Ljubljana.

Pri neki gosp. katera je trpela dolgo časa na nervoznost, sem vporabil a izvrstnim vsehom Vaše zdravilo vino. Prosim torej, pošljite mi nadaljnih šest steklenic istega vina.

Dr. L. Färber

c. kr. Stalni zdravnik.
Bastelj, stev. 19.

V Gorici, 6. junija 1901

— Je v razprodaji v lekarnah v Celju, Mariboru št. 6 & K 240 steklenice. (302) 10-2

Lastnica in tuk. D. Heibart je v Celju.

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja, da je c. kr. namestništvo v Gradcu dovolilo še dva nova živinska sejma v Rajhenburgu, in sicer na dan 29. januarja in 26. avgusta vsacega leta. Kupci in prodajalci se vabijo, da pridejo od bližine in daljave na te sejme.

Prvi sejem bude dne 26. avgusta t. l.

Županstvo trg Rajhenburg

M. Presker.

(322) 3-1

Javna zahvala.

Dne 25. maja 1902 je nam podpisanim po žar upelil poslopja in premičnino, katere reči smo imeli pri vzajemno zavarovalni praški banki „Slaviji“ zavarovane.

Ker nam je ta zavarovalna banka požarno škodo po svojem zastopniku g. Josipu Slavincu v Ptuj hitro in v polni meri izplačala in nam s tem omogočila, da smo si takoj zamogli postaviti nova poslopja, izrekamo istej tem potom iskreno zahvalo ter njo kakor njenega imenovanega zastopnika vsestransko priporočamo.

V MEZGOVCIH, dne 15. junija 1902.

Jakob Brenčič, Jožef Cizerl, Anton Čuš.

(315)

Mlad trgovski pomočnik in učenec

se sprejmeta v trgovino z manufakturnim blagom pri J. Šketu, Ilirska Bistrica, Kranjsko.

Št. 549.

(306) 3-3

Razpis službe.

Pri okrajni hranilnici v Slovenjemgradu je popolniti

službo drugega uradnika

z letno plačo 1600 kron, ter s pravico do 5 doklad, vsaka po 200 kron.

Neoženjenim se podeli tudi prosto stanovanje v hranilničnem poslopiju.

Služba se odda najprej provizorično na eno leto; po preteku enega leta pa definitivno, ako se je ista povojno opravljala in sicer s pravico do pokojnine po dotičnih naredbah hranilnice.

Zahteva se popolno znanje obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, nadalje dokaz izvežbanosti o manipulaciji in računstvu, ki se potrebuje pri hranilničnem uradovanju.

Vložiti je tudi kavicje 1000 kron.

Prosilci naj pošljejo svoje s prilogami primerno opremljene prošnje podpisanemu ravnateljstvu do 15. avgusta 1902.

V prošnjah se naj določno izjavijo, kdaj zamorejo nastopiti službo.

Ravnateljstvo okrajne hran. v Slovenjemgradu.

3-3

Deček

(305)

z dobro šolsko omiko, obeh deželnih jezikov zmožen, se takoj sprejme kot učenec v tvrdko L. Schwentner na Vranskem.

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 17

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega prodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalnicarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žilindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Posrežba točna.

Cene nizke.

Odgo torni urednik in izdajatelj Rudolf Libenaky.